

Enhet

Kommunstyrelsen

Datum

2025-03-20

Dnr

2024-234

Handläggare

Eva-Lott Gram

Mottagare

Kommunfullmäktige

Svar på motion om att tillåta cancerscreening på betald arbetstid

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta att avslå motionen.

Sammanfattning

Vänsterpartier har inkommit med en motion om att tillåta cancerscreening på betald arbetstid. Motionären pekar på att var tredje till var sjätte kvinna uteblir från cellprovtagning och mammografi.

Screening är definierat som en systematisk undersökning av en del av befolkningen för att identifiera personer med ett tillstånd som innebär en hög risk för framtida ohälsa. Screening görs med förhoppningen att kunna minska konsekvensen av ohälsan, både för individen och för samhället i form utav resursåtgång.

I dagsläget ingår bröstcancer (identifierad riskgrupp 40–74 år), livmoderhalscancer (23–70 år) och tjock- och ändtarmscancer (60–74 år) i Sveriges nationella screeningprogram. Det pågår också, sedan 2020, ett pilotprogram för testning av prostatacancer för alla män över 50.

Sjukdomen livmoderhalscancer har minskat mycket i Sverige, tack vare att många personer tar cellprov. Alla kvinnor över 23 år blir inbjudna att ta cellprov vart femte eller sjunde år. Det är frivilligt att göra undersökningen, och det är alltid gratis. Vid mammografi upptäcks 60% av bröstcancerfallen. Det finns också en självprovtagningsmetod för HPV-virus, om den är positiv ska den kompletteras med en gynekologisk undersökning.

Cancercentrum skriver på sin hemsida:

”För att underlätta deltagande efter kallelse behövs flera olika strategier, eftersom orsakerna till varför kvinnor avstår att delta varierar stort. Både praktiska hinder som tidsbrist, svårigheter med passande tid för provtagning och emotionella hinder gör att kvinnor uteblir från cellprovtagning. Det kan underlätta om kvinnan själv har möjlighet att välja tid för provtagning när det är möjligt.”

Motionären föreslår att kvinnor ska kunna göra undersökningarna på betald arbetstid. I avtalet *Allmänna bestämmelser* finns ingen grund för att få betald ledighet för screeningundersökning. Kommunen kan däremot själv besluta om att medarbetaren kan få ledigt med lön.

Det ligger i kommunens intresse att underlätta för medarbetaren att göra sin undersökning både ur ett hälso- och ett jämställdhetsperspektiv.

För att underlätta för kvinnor erbjuder regionen möjligheten att lätt byta tid. För att ge medarbetaren möjlighet att göra sin screeningundersökning har hon också rätt att i Hjo kommun ta ut komplement, omvandla semesterdagar till ledighet i timmar eller byta arbetspass.

Hjo kommun sysselsätter flera kvinnodominerade yrkesgrupper. Beslutar kommunen att ge betald ledighet innebär det en betydande kostnad som ställs emot övriga behov i kommunen. Dessutom öppnar ett sådant beslut även för andra typer av systematiska screeningundersökningar.

Beslutsunderlag

Motion från Vänsterpartiet, 2024-08-30.

Skickas till

Vänsterpartiet

Eva-Lott Gram

Ledamot kommunstyrelsen